

Helse- Miljø og Sikkerhetsarbeid

DNT Harstad og Omegn

1. Innledning	1
2. Lov og forskrift	1
3. Organisasjon	2
4. Risikoområder	3
A. Turproduksjon	3
B. Hyttedrift	4
C. Arbeid i høyde på tak eller vegg, og bruk av stillasjer	4
D. Varme arbeider	5
E. Bruk av ATV	5
F. Skogsarbeid og produksjon av ved	5
5. Digitale HMS kurs for frivillige og ansatte	5
6. Krav til politiattest	6
7. Avvikshåndtering	6
8. Beredskapsplaner	6
9. Rutiner for varslings om kritikkverdige forhold	6
10. Revisjon	6

1. Innledning

DNT Harstad og Omegn (DNTH) er en frivillig organisasjon med ca. 2000 medlemmer. Foreningen drifter 8 hyttetun og har årlig 100-200 turer og aktiviteter. Virksomheten har en fast ansatt daglig leder. I perioder andre ansatte på kortere engasjement eller på timebasis. Det meste av aktivitetene utføres av frivillige som i antall utgjør ca. 100 stykker. Risikoområder er knyttet til flere deler av virksomheten. Dette dokumentet gir en overordnet beskrivelse over hvordan vi er organisert, risikoområder knyttet til vår virksomhet og hvordan disse skal ivaretas i DNTH med fordeling av roller, myndighet og ansvar.

2. Lov og forskrift

DNTs aktiviteter faller inn under følgende lovverk og forskrift:

- Lov om pakkereiser (pakkereiseloven)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Lovverkene omfatter tilbydere av forbrukertjenester – en felles organisering av aktiviteter betraktes som tjenesteyting. Loven stiller krav til sikring av forbrukertjenester som DNT må ivareta og produktkontrollloven oppstiller tre plikter/krav:

- Aktsomhet (aktsomhetsplikt)
- Kunnskap (kunnskapsplikt)
- Informasjon/opplysninger (opplysningsplikt)

Produktkontrollloven må ses i sammenheng med internkontrollforskriften.

Internkontrollforskriften oppstiller følgende to plikter/krav:

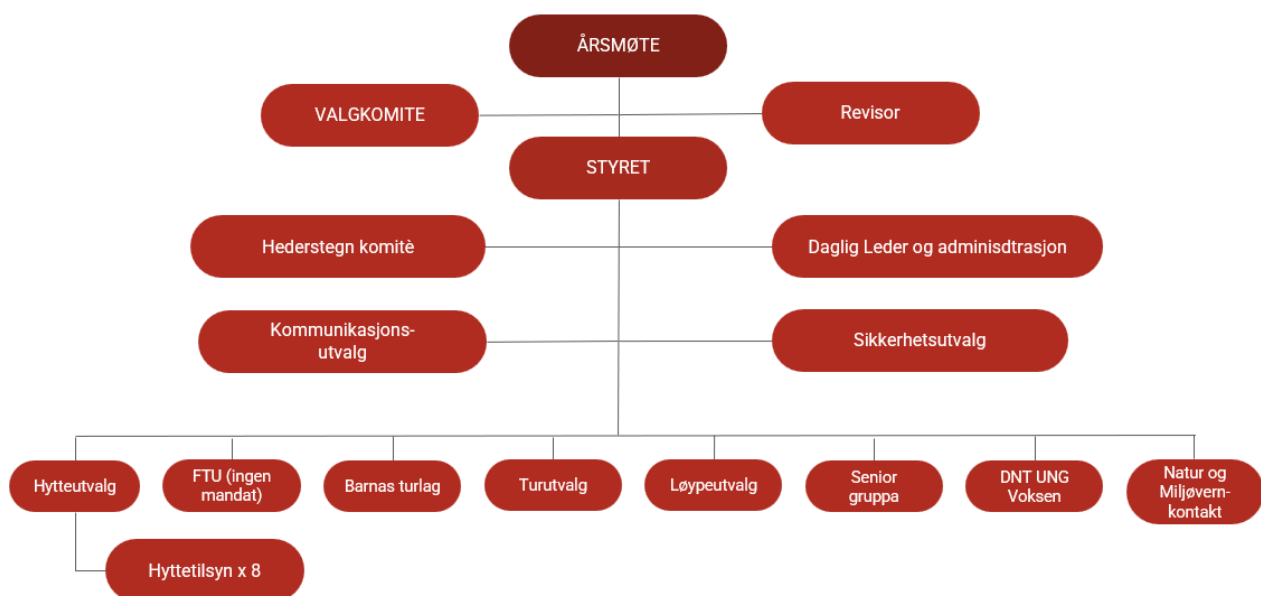
- Plikt til å gjøre internkontroll (internkontrollplikten)
- Krav om skriftlig dokumentasjon (dokumentasjonsplikten)

3. Organisasjon

Det pålegger styret å sikre at rutiner og beskrivelser er på plass for forsvarlig utøvelse av virksomheten. Daglig leder (DL) har den daglig operative ledelse av organisasjon og vil instruere gjennomføring av aktiviteter der det ikke allerede foreligger instruks eller prosedyrer som ivaretar dette. Et særtrekk hos oss er at hoveddelen av oppgaver som utføres ivaretas av frivillige. Enkelt personer kan ha lang erfaring og ha deltatt lenge, men det er stadig et betydelig innslag av nye frivillige som bidrar. Dette medfører behov for stadig opplæring av nye mannskaper. Det krever at DNTH er organisert, har kompetanse eller innhenter denne for å møte disse behovene.

Videre er virksomheten inndelt i utvalg som på en selvstendig måte utfører oppgaver innenfor sitt virkeområde.

Risiko knyttet til oppgaver og aktivitetsområdene er svært forskjellige og spenner i fra bruk av maskiner/verktøy, vinterturer i skredterreng til å lede enkle dugnader og aktiviteter. Medlemmer i de forskjellige utvalg vil ha behov for forskjellig kompetanse og oppfølging. Som eneste fast ansatt vil DL ikke ha mulighet til å følge alle utvalg i gjennomføring av aktiviteter eller arbeidsoppgaver. Det hviler derfor på leder av det enkelte utvalg å ivareta rollen som ansvarlig for sikker gjennomføring og se til at risikovurderinger knyttet til oppgavene blir utført og dokumentert. Av organisering og sammensetning kan det trekkes følgende slutninger:

- Styret har et overordnet ansvar for at roller og funksjoner er etablert for å sikre at risikoområder kartlegges, prioriteres og risikoreduserende tiltak beskrives.
- DNTH må ha kapasitet til å gi opplæring av utvalgsledere og av nye frivillige som kommer inn i organisasjon.
- DL vurdere behov for risikoreduserende tiltak gjennom HMS instruks, opplæring og koordinering av aktiviteter.

- Utvalgsledere har en viktig rolle innenfor sitt ansvarsområde og tillegges ansvar å se til at risikovurderinger blir gjennomført.
- Tur- og aktivitetsledere er ansvarlig for risikovurderinger av aktiviteter som de selv leder. Der krav til risikovurdering foreligger skal denne skriftlig dokumenteres.
- For å sikre en god vurdering av behovet for turkompetanse knyttet til turproduksjonen er det behov for et sikkerhetsutvalg. Utvalget vurderer krav til turlederkompetanse, foretar re-autorisering av turledere og godkjenner turledere for enkeltoppdrag. Sikkerhetsutvalget utfører oppgaver etter mandat godkjent av styret. Mandat for [Sikkerhetsutvalget](#)
- Styret, DL, utvalgsledere og/eller frivillige kan på et hvert tidspunkt kreve stopp i arbeidet eller aktivitet dersom dette vurderes som nødvendig for å unngå personskade eller ulykker.

4. Risikoområder

DNTH utfører et bredt spekter av oppgaver med varierende grad av risiko. Oppgaver knyttet til drift av våre hyttetun med bygningsteknisk vedlikehold og bruk av motorisert verktøy, transport med bil/henger og helikopter, arbeid i høyde på hyttevegg eller tak utgjør et sett av risikoområder som må håndteres. Videre arrangeres turer og aktiviteter hvor noen av disse er krevende og trenger tett oppfølging av ansvarlige turledere for sikker gjennomføring.

Der hvor risiko vurderes til å gå ut over det som er allmenn akseptert risiko i samfunnet, skal det før aktiviteten gjennomføres, uavhengig av formål, foretas risikovurdering. Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter ([Internkontrollforskriften](#)) stiller krav om skriftlig dokumentasjon. Dette ivaretas ved bruk av DNT aktivitetssystem og DNT Trygg. På områder hvor sannsynlighet og konsekvens gir stor risiko for alvorlig skade må det utvikles interne HMS prosedyrer for den gjeldende aktiviteten.

Som tilbyder av tjenester vil hensynet til publikum som benytter tjenestene være en del av vårt risikobilde. Her gjelder i hovedsak to områder. Ved deltagelse på arrangerte turer hvor det er viktig at ansvarlig turleder følger DNTs prinsipper for turledelse. At vi har turledere som er kompetente, trygge og motiverte i sin rolle, slik at de på en god måte kan kommunisere med deltagerne. Videre har vi publikums selvstendige bruk av våre hyttetun, ruter og turbeskrivelser. Her vil oppslag og rutinebeskrivelser på våre hytter være viktig, og at tur- og rutebeskrivelser angir trygge veivalg med god informasjon.

Basert på spektret av risikoområder vil følgende bli lagt til grunn og prioritert:

A. Turproduksjon

Turer, aktiviteter og arrangementer i regi av DNTH tar utgangspunkt i det enkle, norske friluftslivet. Sikkerheten ivaretas først og fremst gjennom å videreføre en god kultur hvor aktivitetene er tilpasset dagens kompetanse og tilgjengelig utstyr. Loven stiller krav til sikring av forbrukertjenester som DNT må ivareta og produktkontrollen oppstiller tre

plikter/krav. Aktsomhet (aktsomhetsplikt), Kunnskap (kunnskapsplikt) og Informasjon/opplysninger (opplysningsplikt). For DNTH stiller dette krav til at:

- Gjennomføring av turer og aktiviteter følger DNTs system for risikohåndtering med bruk av aktivitetssystem og DNT Trygg for å dokumentere beskrivelser og risikovurdering.
 - Turer ledes av turledere med riktig kompetanse i forhold til de aktuelle turene.
 - At det er etablert et sikkerhetsutvalg med egen instruks som:
 - Fastsetter kompetansekrav basert på DNTs turlederstige for de planlagte turer som gjennomføres
 - midlertidig kan godkjenne turledere med manglende formell kompetanse til enkeltturer.
- [Mandat for sikkerhetsutvalget](#)
- Det gis opplæring av turledere i bruk av digitale støtteverktøy og turlederkompetanse for å sikre kunnskap, aktsomhet og krav til dokumentasjon.
 - Det er etablert et turutvalg som gjennom møter og samlinger med turledere utveksler erfaringer og vedlikeholder turlederkompetanse.

B. Hyttedrift

Hyttedriften er organisert med en overordnet leder for hyttedriften i DNTH. Videre er hvert hyttetun organisert med et hyttetilsyn som består av 3-8 frivillige. Hvert hyttetun har en som er ansvarlig for å organisere aktiviteten ved det aktuelle hyttetunet.

- Leder for hyttedriften har et særlig ansvar for å påse at arbeidet gjennomføres på en forsvarlig måte og at det er foretatt skriftlig risikovurdering (sikker jobbanalyse) knyttet til arbeidet.
- Frivillige som leder gjennomføring av dugnader har videre et ansvar for å foreta risikovurdering.
- At det foreligger oppslag, rutinebeskrivelser med tilstrekkelig informasjon til publikum.
- At det foreligger rutinger for branntilsyn, håndtering av gass og brannfarlige væsker eller annet brannfarlig materiale. Videre at det foreligger systematisk oppfølging og dokumentasjon for kontroll med slukkemidler, brannvarslere, gassvarslere, ildsteder.

C. Arbeid i høyde på tak eller vegg, og bruk av stilasjer

Drift av våre hytteanlegg krever tidvis at det utføres nybygg, maling, reparasjoner eller installasjon på tak eller vegg. Arbeidene medfører en arbeidshøyde på normalt 2-4 meter, men i enkelte tilfeller mellom 6-8 meter over bakkenivå. Ved større renoveringer og nybygg vil arbeidet utføres av entreprenør som er HMS ansvarlig. Ved mindre anlegg som uthus

eller tilsvarende gjøres ofte arbeidet på dugnad.

Henvisninger til regelverk:

<https://www.arbeidstilsynet.no/risikofylt-arbeid/arbeid-i-hoyden/>

<https://www.fallsikkerhet.no/regelverk/>

DNTH har som mål, til enhver tid, å ha en ansatt eller frivillig som har opplæring i gjeldene regelverk, og som kjenner krav til forebyggende tiltak for arbeid i de aktuelle høyder, samt bruk av, stilasjer, personlig sikkerhetsutstyr og midlertidige arbeider i stige. Det er også behov for å utarbeide en egen HMS retningslinje for hvordan arbeidet skal ivaretas i DNTH.

D. Varme arbeider

Varme arbeider som pappsveising, vinkelsliper og bruk av blåselampe eller lignende. DNTH har som målsetning at denne kompetanse på varme arbeider skal være tilgjengelig der slike arbeider foregår på våre hytteanlegg. For å sikre at brannfaren på arbeidssted vurderes. At tilgjengelige slukkemidler er tilpasset arbeidet. Forsikringsnæringen krever at man har kurs i varme arbeider.

E. Bruk av ATV

DNTH disponerer en 6x6 ATV. Primært benyttes denne til transport av materiell til Grønnkollhytta og ved aktiviteter for vedlaug. Det foreligger strenge regulering knyttet til kjøring mellom Folkeparken og Grønnkollen. For å ivareta sikkerhet knyttet til kjøring og kommunale pålegg skal alle som er fører av ATV ha gjennomført intern opplæring. Fører må ha gyldig førerkort for ATV. I opplæringen legges det vekt på farene for velt og å sikre tunge laster.

Instruks for ATV HMS

F. Skogsarbeid og produksjon av ved

Bruk av vedkløyver og motor-/kjedesag har betydelig risiko for personskade. Det er utarbeidet en egen retningslinje som gjelder for dette arbeidet.

Vedlaug HMS

5. Digitale HMS kurs for frivillige og ansatte

DNT har tegnet avtale om bruk av digitale sikkerhetskurs fra Munio for 2025. Det betyr at alle frivillige og ansatte i DNTs medlemsforeninger kan gjennomføre viktige HMS kurs digitalt. Alle i DNT benytter samme link for registrering og pålogging:

<https://dnt.muniolms.com/no/login>

6. Krav til politiattest

Det stilles krav til gyldig politiattest for alle ansatte. Det kreves politiattest av frivillige som skal utføre oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming. Med «mindreårige» menes barn og unge under 18 år.

7. Avvikshåndtering

Risikovurderinger, rapport etter gjennomført aktivitet og melding om avvik registreres og rapporteres gjennom DNT Trygg. Et avvik er en uønsket hendelse som inntreffer og som har ført til, skade på mennesker, miljø og/eller utstyr. Alle personskader som medfører besøk hos lege, er å anse som et alvorlig avvik og skal rapporteres. Av hensyn til personvern skal navn ikke tas med i rapporten. Likeledes rapporteres avvik ved utilbørlig oppførsel dersom den har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende, ydmykende eller plagsom. Videre vil brudd på DNTs [etikkvettregler](#) være gjenstand for avviksrapportering.

Avvik registrert i DNT Trygg vil gi et varsel på e-post til daglig leder, leder for Turutvalget og styreleder. DL har ansvar for å vurdere avviket, innhente ytterligere informasjon og konsultere styreleder og/eller leder i Turutvalget for videre behandling av avviket.

8. Beredskapsplaner

Basert på mottatt henvendelse iverksettes kriseberedskap i DNT Harstad og Omegn. Styret er turlagets krisestab som varsles og møter i henhold til egen [beredskapsplan](#). Det gjennomføres årlig en øvelse i krisehåndtering hvor beredskapsplaner gjennomgås og vurderes for revisjon.

9. Rutiner for varsling om kritikkverdige forhold

DNT ønsker en organisasjonskultur preget av åpenhet, og hvor kritikkverdige forhold tas opp, diskuteres og løses. DNT Harstad og Omegn følger [RUTINER FOR VARSLING OM KRITIKKVERDIGE FORHOLD I DNT](#).

I DNT Harstad og Omegn er det daglig leder og styreleder i fellesskap som behandler varslingssaker.

10. Revisjon

System for internkontroll og ivaretagelse av HMS er gjenstand for årlig revisjon og styrebehandling. Forslag fra sikkerhetsutvalg, utvalgsledere og andre frivillige saksforbereders av DL som fremmer forslag til styret om neste års prioritering av sikkerhetsarbeidet i organisasjonen.

Resultat av styrebehandling er turlagets prioriterte HMS tiltaksplan for kommende år.

[HMS tiltaksplan for 2025](#)